

Tablet: Miljøvirkninger af ændrede emballageformer ved uændret forbrug af øl og sodavand

Emballagetype\udledning ¹⁾	Ændring i emballageforbrug	CO ₂	SO ₂	NO _x
	Mio. liter		ton	
Øldåser à 33 cl ²⁾	+ 50	+ 16.856	+ 40,0	+ 62,4
Ølflasker à 33 cl ³⁾	- 50	- 8.056	- 12,5	- 31,0
	Mio. liter		ton	
Sodavandsdåser mv. ⁴⁾	+ 59	+ 13.410	+ 89,8	+ 77,4
Sodavandsflasker à 1,5 liter ⁵⁾	- 59	- 5.728	- 17,1	- 32,8
I alt		16.482	100,2	76,0

1) De anførte mængder CO₂, NO_x og SO₂ er de umiddelbart beregnede ekstra emissioner ved omlægninger i emballageforbruget, dvs. under forudsætning af ingen regulering.

2) 90 pct.'s genanvendelse af aluminium – af omsmeltet metal.

3) genpåfyldelige glasflasker

4) engangsplastflaske

5) genpåfyldelig plastflaske

Det skal understreges, at de anførte mængder CO₂, NO_x, SO₂ er de umiddelbart beregnede ekstra emissioner ved omlægninger i emballageforbruget ud fra forudsætningerne i den angivne miljørapport. Ved skyggepriser på ca. 120 kr. pr. ton CO₂, og ca. 35 kr. pr. kg SO₂ og NO_x er virkningen ca. 2 mio. kr. vedrørende CO₂ og ca. 6,2 mio. kr. vedrørende NO_x og SO₂, altså i alt ca. 8 mio. kr. vedrørende øl- og sodavandsemballager.

Emissionerne er eller vil imidlertid blive reguleret i en række lande herunder i de europæiske, hvor emballagerne i praksis fremstilles. Reguleringerne sker bl.a. ved, at der er eller vil blive fastsat nationale kvoter for SO₂, NO_x og CO₂. Ligeledes kan de pågældende eksternaliteter være internaliseret ved afgifter i nogle af landene (prisfastsættelse af eksterne omkostninger).

Når eller hvis CO₂-kvoter bliver operationelle, vil der f.eks. ikke blive udledt mere CO₂, selvom efterspørgslen efter nye emballager stiger. Godt nok vil emissionerne fra metalværker mv. stige, men landene er da forpligtet til, at reducere CO₂-udledningerne andet steds, eller at købe CO₂-kvoter fra andre lande. Når negative miljøeksternaliteter er internaliseret, vil ændret efterspørgsel efter emballager mv. ikke føre til nettotab af velfærd.

Øvrige afledte miljøkonsekvenser

Et væsentligt miljøproblem i forbindelse med emballager til øl og sodavand, er de brugte emballager, som smides i naturen og på gader. Det kan også give visse driftsmæssige gener for forbrændingsanlæggene og desuden miljømæssige gener, når dåser bortskaffes via dagrenovationen. Den mindste miljøbelast-

ning opnås, hvis de brugte emballager enten genpåfyldes eller omsmeltes efter særskilt indsamling.

Gennem det danske pant- og retursystem indsamles en meget stor andel af de brugte emballager til genpåfyldning eller omsmelting. De høje indsamlingsprocenter er en kombination af at systemet er sammenhængende og at forbrugerne kan komme af med den brugte emballage mange steder samt af, at forbrugerne får en godtgørelse for besværet gennem pantet.

Pantet fastsættes af miljøministeren efter indstilling fra øl- og mineralvandsproducenterne. Nedsættelse af emballageafgiften vil således ikke direkte påvirke pantets størrelse, men indirekte kan nedsættelsen påvirke producenternes indstilling og dermed størrelsen af pantet.

Hvis afgiftsnedsættelsen måtte få producenterne til at indstille pantet sat ned med f.eks. 25 øre pr. stk. for små emballager og tilsvarende for større, vil en mindre del af de brugte emballager blive indsamlet særskilt og en større del vil blive bortskaffet via dagrenovationen eller smidt i naturen.

Nedsættes pantet vil indsamlingsprocenten sandsynligvis falde. Der skal dog sandsynligvis ske et væsentligt fald i pantet, før det kan forventes, at det vil påvirke indsamlingsprocenten for alvor. Med meget stor usikkerhed kan det måske forventes, at en nedsættelse af pantet fra 1,50 kr. pr. stk. til 1,25 kr. pr. stk. vil få indsamlingsprocenten for genpåfyldelige flasker til at falde fra ca. 99 pct. til 98 pct., mens et fald til 1 kr. pr. stk. vil få indsamlingsprocenten til at falde til 96 pct. Ved et pant på 75 øre pr. stk., mener Skatteministeriet, at indsamlingsprocenten måske vil være godt 90 pct., mens et pant på 50 øre pr. stk., vil give et returprocent på 80-85 pct. I Sverige, hvor pantet er på 40